

א) מגילה ה':לעיל ז': ביה"ט.],
ב) יח' א'ין לה יום טובות,
ג) מגילה ה': (ד') ר"ה ד': מו"ק
כד: (ט) [נסוכה מז.],
ו) ר"ה ד': סוכה מת. יומא ג.,
ז) לעיל ט. [נפלה כ: מגילה ה:],
ח) [ר"ה ד': יומא פ. סוכה ה: קדוש ז. חולין קלה. ערבין ד:],
ט) [לעיל טז.],
י) [נ"ל לחג],
יא) [ועי' חו"ס שבת קנה. ד"ה אמר רב פפא וכו'],
יב) [ועי' ד' אמר רב פפא וכו'],
יג) [נ"ל כדפי רש"י],
יד) [נמשך סופרים פ"ט וכו' בירושלמי וכו' חו"ס ברכה ז. ד' ד"ה שיר ורש"י ר"ה ד': ד"ה פו"ר קש"י],
טו) [ועי'ע חו"ס סוכה ה: ד"ה תפשת].

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אף ע"ת וכו' בירושלמי יו"ט. עירת וכו' פ"ג הלכה ו' מהלכות חגל:

הגהות מהר"י

לנדא

[א] תוס' ד"ה אף עזרת וכו' בירושלמי. י"ל פ"ב הלכה ג' ובמס' ביצה פ"ב הלכה ג'

מוסף רש"י

מביאין שלמים. ימים טוב לפי שם בזה לר"ך מחלל הדיוט (ע"ר ז'): שכן מחלל אדם ביו"ט ומביא ק"ך אשל יאכל לכל נפש (מגילה ה.). ואין סומכין עליהם. שהמביא שבות הוא משמשת (ע"ר ז'): וזמן (ביצה יז'): אלו כן משום שבות לא עולין בליל ולא רובצין כל גבי ביהמה (ע"ר ז'): דמיא אסורה משום שבות שכלל חמי היום וזו ליה משמשת בבעלי חיים (ביצה יט.) ועל אלו שיקריבו ביו"ט יאכתי מתחמול, דלית להו לבית שמאי חק לפסחיה חטאים (מגילה ה.) אבל לא עורלות. אין מביאין עולות. חוק מתמידין ומוספין שכן קרבן לצור חמקן קבוע, אבל עולת חידל לא ירא לפי שאין זה אכילת הדיוט וכמיני יעשה להם ולא לגבוה(ביצה יט.) חוק מתמידין ומוספין שזמן קבוע וכל שזמן קבוע תמיד בהו במועדו ואפילו בשבת ועל כן (ע"ר ע"ר) מביאין שלמים ועורלות. ומה זמי מקיים לנס, לנס ולא לנכדים (מגילה ה.). וסומכין עליהם. כיון דמתיר להבא' לכל גזרי שבות ב"ש סמיכתו (ע"ר ז'). ב"ש אומרים יום טבוח אחר השבת. לנשמייהו דלתרי עולות אין מקריבין ביו"ט, הלכך לא יקריבו עד לאחר שבת (מגילה ה.) ובי"ה אומרים אין יום טבוח אחר השבת. אין לה יום טובות, אין זריך להמחין ליום טובות, ששלמים ועולות קריבין ביו"ט (שם) ומומרים למנחם שבת עזרת שחל להיות בשבת, שאין עולת ראה ושלמי חגיגה קריבין בשבת וממחין ליום טובות של קרבנות היום לאחר השבת (שם) מבניין לעצרת. דלילי בתא הסוכות ובתא המזלות נפקא לן מחמתות אותו חג שבת ימים, יכול יהו חוגגין כל ז' מ"ל אותו, אותו חג חוגג ואי אתא חוגג כל ז' אס כן למח נאמר ז'

דבהדי גבה. שווה לגובה הגב של ביהמה: **גבה של ביהמה דמי**.

והראש שוה בגובה לגב הבהמה: **בתנאי מביאין שלמים**. ביו"ט שהן אכילת הדיוט: **ואין סומכין עליהן**. כדאמרין(ט) אלא סומך עליהן מערב ביו"ט ושוחטין ביו"ט דלא צעין תכף לסמיכה שחיטה:

אכל לא מביאין עולות. בראותן שיכול להביא לאחר ביו"ט דכתיב הוא לצדו יעשה לכם (שמות יב) לכם ולא לגבוה: **יום טובות**. של קרבנות ראיה וחגיגה של ביו"ט לאחר השבת שאין קריבין לא ביו"ט ולא בשבת: **אין לה יום טובות**. אינה זריכה יום טובות שמתיר להקריבין ביו"ט: **אין כהן גדול מתלבש בכלים**. נאים צביתו ובשוק, ולאו בשעת עבודה קאמר ולא בצגדי כהונה קאי אלא של יתנאה בראות היום שיום טובות של עצרת אחר שנת א) שצביתו הכל שאינו היום יו"ט מפני הגדוקין שהיו אומרים עצרת אחר שנת: **גב' מה חג המזות יש לה תשלומין כל שבעה**. כדביבין קראי צפ"ק (דף טז.) ^א צבא הסוכות וה"ה לחג המזות שהרי אף הוא שבעת ימים: **פו"ר קש"ב**. פיי"ס זמין רבי"ל קרבין שו"ר ברכ"ה. פייס לענין פ"ה החג כל שבעת ימי החג אין מפייסין עליהן אלא לפי מחשב המשמרות לפי סידרן מקריבין אותן כדתנן במסכת סוכה (דף נה:) מי שהיה מקריב פרים היום לא היה מקריב למחר ופר של שמיני מפייסין עליו אחיו מן המשמרות יקריבנו. זמן שהסיינו. רגל שיש לו שם רגל צפני עצמו ואינו קרוי סוכות. קרבן שאין ביהמות קרבנותיו כסדר פרי החג שפרי החג מתמעטין והולכין וכבשיהן שו"ר בכל יום ואילים שנים ובשמיני פר אחד איל אחד ושבעה כבשים. שיר אין שיר קרבנותיו כסדר שיר של ימות החג ואינו מדבר מענין פרשיות של הומצה"י (סוכה נה). שהוא סימן לשיר

לזאת ימות החג. ברכה שהיו מצרכים את המלך וזכר לשלמה שנאמר **בו ביום השמיני** שלח את העם ויבצרו את המלך (מלכים ב: **ה) פסאס מרובה לא פסאס**. כל מקום שתמצא שני דרכים אחד תופש מרובה ואחד תופש מועט טוב לך לתפוש את המועט שאפילו היה לך לתפוש את המרובה ותתפוש את המועט תפיקתך תפיקה שיש בכלל המרובה המועט אלא אם תתפוש המרובה והיה לך לתפוש המועט נמצאת שתפשת שלא כדת: **טעון לינה**. מוצאי יו"ט:

ופנית

יכירו שהוא יום טוב: **אף עצרת יש לו תשלומין**.^א בירושלמי א' אמר רבי יוסי בר בון דוד מת צעזרת והיו כל ישראל אוניגין והקריבו למחר כלומר מהתם משמע שהיה לו תשלומין וקשה לה"ר אלתאן חיפוק הכי בר בללו הכי בר בון הקריבו בראשון כיון שהיה שבת כדמשמע בשבת בפרק במה מדליקין (שבת ז.) דבשבת נפטר דוד ושמו התם לית ליה הכי אלא פליג אהא: **פז"ר קש"ב**. פרש"י רגל צפני עצמו שיש לו שם צפני עצמו ואינו בכלל סוכות וזכרה היא ברכת המלך כדכתיב ביום השמיני שלח את העם וגו' וקשה לר"ת דהא צפ' לולב וערבה (סוכה דף מז. מז.) אמר כשם שחג טעון שיר קרבן ברכה ולינה אף שמיני עצרת טעון ברכה וקרבן ושיר ולינה מחי לאו זמן לא ברהמ"ז ותפלה ועוד לישנא דנקט ברכה צפני עצמו משמע דאף בימים אחרים אחיה והכי איתא בירושלמי ברכה צפני עצמו מחי היא א"ל זמן א"ל זמן כל שבעה מי איכא משמע דבברכת המזון ותפלה צעי למימר דאיכא כל ז' ומפרש לשם מנא ידעינן שהוא רגל דהא בכולהו כתיב וציום וכאן ביום ללמד שהוא רגל צפני עצמו ונראה לר"ת ברכה ברכת המזון ותפלה שמוכירין את שמיני עצרת ורגל היינו לינה שטעון לינה בירושלים ור"ח מפרש רגל לענין אכילתו והלא איתא בפרק בתרא דמועד קטן (דף דה:) הרי עברו עליו ערב החג והחג ואשמיני שלו הרי כאן כ"א ושניהם יסד ר"ח במעריב שלו ^א לינת שלשים ידחס כאשר אכלים ינחס וברכת המלך לא צעי למיתני משום דנחית אשאר ימים וברכת המלך אינה לשם ולינה לא צעי למיתני לדברי רש"י ור"ח משום דפשיטא ליה שיר ^א פרש"י לא איתפרש ליה ור"ת מפרש דאומר מומור שלו שלם דבשאר ימי החג אומר הומצה"י כדמפרש התם שמתחיל ביום ^א אחד מומור ומסיים בשני וכאן כולו שלם ורבי עוראל מנא ^א שאמר למנחם על השמינית מיהו אומר ר"י דהתם לא מדבר רק מה שאומר בפסוקי דזמרה כמו שמוסיפים מומורים בשבת מ"מ משמע שהיו אומרים אותו במקדש כיון דנתקן לומר: **תפשת מועט תפשת**. לפי שיש בכלל מאתים מנה ^א ומ"מ חשבון שצידק אמתו וי"מ דלמדה מרובה אין קצבה דלעולם מוכל להרבות אכל למועט יש סוף ולא יתכן דבת"כ פליגי תנאי בזה גבי וזה ימים מיעוט ימים שנים יכול מרובים א"ר עקיבא כל שמשמעו מרובה ומשמעו מועט תפשת מרובה לא תפשת א"ר יהודה שתי מדות אחת כלה ואחת אינה כלה מוודקת במה כלה ואין מוודקין ששאינה כלה א"ר נחמיה וכו' למח דא הכתוב לפתוח או לנעול ^א: **אף חג הסוכות טעון לינה**. אחיא כראצ"י ור"מ דאילו לת"ק ור"ש וראב"ש צפ"ק דר"ה (דף ה.) (שם) נפקא להו מדכתיב ופנית בצוקר כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא לבקר והכי נמי מרבה התם בפסוקים (דף נה:) פסח שני אין זריכה קרא:

אין דורשין פרק שני חגיגה

יז.

רב אשי אמר **אפילו תימא צדדין מותרין**. דיחויא צעלמא דהא ס"ל לרב אשי בפרק בתרא דשבת (דף קנה. ושם) אמר רב אשי השתא דאמרין לדדין אסורין אלא הכי קאמר דמהא ליכא למישמע מינה ^א: **בית שמאי אומרים מביאין שלמים**. בבינה צפ"ב (דף יט.) מיתניא והתם עיקר והלא אגב גררר ^א נסבא שמיירי בחגיגה וכן משמע שמאריך התם טפי לפרש ויש להוכיח מינה דבינה מיתניא מקמי מיילתאין: **יום טבוח** שדו אחר השבת.ואע"ג דלא חזו בראשון מייתי לה בשני אפילו למ"ד תשלומין דראשון ^א כיון שאין העכבה רק בשביל היום כדפי לעיל חזיא מיהא קרינן ציה:

יום טבוח אחר השבת. פרש"י קרבנות ראיה וחגיגה שאין קריבין לא ביו"ט ולא בשבת ולא יתכן לומר ^א דחגיגה אחרת לא ומ"ש משלמים לב"ש ומיהו בירושלמי מייתי ^א אמרו להם לב"ה נדרים ונדבות לגבוהן אמרו להם ב"ה מה לנדרים ונדבות שאין קצוע להם זמן תאמרו בחגיגה שומנה קצוע אמרו להם ב"ש חגיגה נמי אין זמנה קצוע שאס לא חגג בראשון חוגג והולך כל הרגל אמרו להם ב"ה כיון שאס לא חג ברגל אינו יכול לחוג אחר הרגל היינו זמנו קצוע משמע דאף בחגיגה פליגי כדפרשית ^א: **אין בהן א) בתראבש בבב"ז**. פרש"י בכלים נאים שלו ובציטו ובשוק שלא בשעת עבודה ולא בצגדי כהונה קאמר אלא שלא יתנאה בראותו יום טובות שצביתו הכל שאינו יו"ט וקשה למורי חדא דלישנא לא משמע ליה דה"ל למינקט בכלים נאין ועוד מחי איריא כהן גדול אפילו שאר אדם נמי ונראה לו דבחי בגדים איירי שצימים טובים היה רגיל כהן גדול לעבוד בשביל כבוד היום אכל

ביום טובות לא היה לוצנך כדי לעבוד שלא יתראה להיות יו"ט ורואיה לדבריו בירושלמי בפירקין א"ר יוסי בר בון בשם רבי"ל בכל יום כ"ג מתלבש בכליו והולך ומקריב תמיד של שחר אס יש שם נדרים ונדבות מקריב אותן והולך ואוכל צביתו וצא ומקריב תמיד של ^א ערב רבי עוקבא בשם רבי"ל אמר לא היה עושה כן אלא בשבמות ביו"ט כלומר שלא היה רגיל ומתלבש בכליו ולעבוד אלא אז מפני כבוד היום אכל אי צעי מקריב בכל אות נפשו כדתנן ביומא ^א (דף ד.) מקריב צראש וציום טובות אף לכולי עלמא לא היה מתלבש שלא ביום טובות לא היה צריך יוסי בר בון דוד מת צעזרת והיו כל ישראל אוניגין והקריבו למחר כלומר מהתם משמע שהיה לו תשלומין וקשה לה"ר אלתאן חיפוק הכי בר בללו הכי בר בון הקריבו בראשון כיון שהיה שבת כדמשמע בשבת בפרק במה מדליקין (שבת ז.) דבשבת נפטר דוד ושמו התם לית ליה הכי אלא פליג אהא: **פז"ר קש"ב**. פרש"י רגל צפני עצמו שיש לו שם צפני עצמו ואינו בכלל סוכות וזכרה היא ברכת המלך כדכתיב ביום השמיני שלח את העם וגו' וקשה לר"ת דהא צפ' לולב וערבה (סוכה דף מז. מז.) אמר כשם שחג טעון שיר קרבן ברכה ולינה אף שמיני עצרת טעון ברכה וקרבן ושיר ולינה מחי לאו זמן לא ברהמ"ז ותפלה ועוד לישנא דנקט ברכה צפני עצמו משמע דאף בימים אחרים אחיה והכי איתא בירושלמי ברכה צפני עצמו מחי היא א"ל זמן א"ל זמן כל שבעה מי איכא משמע דבברכת המזון ותפלה צעי למימר דאיכא כל ז' ומפרש לשם מנא ידעינן שהוא רגל דהא בכולהו כתיב וציום וכאן ביום ללמד שהוא רגל צפני עצמו ונראה לר"ת ברכה ברכת המזון ותפלה שמוכירין את שמיני עצרת ורגל היינו לינה שטעון לינה בירושלים ור"ח מפרש רגל לענין אכילתו והלא איתא בפרק בתרא דמועד קטן (דף דה:) הרי עברו עליו ערב החג והחג ואשמיני שלו הרי כאן כ"א ושניהם יסד ר"ח במעריב שלו ^א לינת שלשים ידחס כאשר אכלים ינחס וברכת המלך לא צעי למיתני משום דנחית אשאר ימים וברכת המלך אינה לשם ולינה לא צעי למיתני לדברי רש"י ור"ח משום דפשיטא ליה שיר ^א פרש"י לא איתפרש ליה ור"ת מפרש דאומר מומור שלו שלם דבשאר ימי החג אומר הומצה"י כדמפרש התם שמתחיל ביום ^א אחד מומור ומסיים בשני וכאן כולו שלם ורבי עוראל מנא ^א שאמר למנחם על השמינית מיהו אומר ר"י דהתם לא מדבר רק מה שאומר בפסוקי דזמרה כמו שמוסיפים מומורים בשבת מ"מ משמע שהיו אומרים אותו במקדש כיון דנתקן לומר: **תפשת מועט תפשת**. לפי שיש בכלל מאתים מנה ^א ומ"מ חשבון שצידק אמתו וי"מ דלמדה מרובה אין קצבה דלעולם מוכל להרבות אכל למועט יש סוף ולא יתכן דבת"כ פליגי תנאי בזה גבי וזה ימים מיעוט ימים שנים יכול מרובים א"ר עקיבא כל שמשמעו מרובה ומשמעו מועט תפשת מרובה לא תפשת א"ר יהודה שתי מדות אחת כלה ואחת אינה כלה מוודקת במה כלה ואין מוודקין ששאינה כלה א"ר נחמיה וכו' למח דא הכתוב לפתוח או לנעול ^א: **אף חג הסוכות טעון לינה**. אחיא כראצ"י ור"מ דאילו לת"ק ור"ש וראב"ש צפ"ק דר"ה (דף ה.) (שם) נפקא להו מדכתיב ופנית בצוקר כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא לבקר והכי נמי מרבה התם בפסוקים (דף נה:) פסח שני אין זריכה קרא:

דכתיב

ופר של שמיני אין קרבן מאותן שנים מקריבתו אלא כל המשמרות מפיקות (ר"ה ז' ובעיני' יומא ג. וסוכה חח.) זמן לעצמו, ולבקר שהסינו (יומא שם וסוכה שם) רגל לעצמו, שאין שם חג הסוכות עליו (ר"ה שם ויומא שם) שאין יושבין בסוכה (וסוכה שם) קרבן קריבו כשאר ימי החג שהפיקות מתמעטים בזה אחד אחד וזה אינו אלא פר אחד, ושאר הימים שני אילים וסוכה עשר כבשים וזה אינו אחד ח' כבשים (ר"ה שם ובעיני' יומא שם) שאין כסדר פרי החג, שא"כ היו צו ששם פרים (וסוכה שם) שיר לעצמו, אין שירו שזה לשל סוכות שאומר על הדוכן, ולא תמפרש לנו שירו, ובמסכת סופרים (פ"יט הי"ב) נמצא שירו הוא למנחם על השמינית (ר"ה שם): א) שאין שירו שזה לכל שאר שירות ימי החג, כל שיר ימי החג מדבר משין גול תמעת עניים, ואותן של חול המועד מפרש במסכת סוכה (נה.) הומצה"י, ושל שמיני עצרת אינו משין אסף, ולא פירשו לו איהו שירו (יומא שם): ב) ברכה לעצמו, את יום השמיני, ובמספתא משמע שמכריזין את המלך, והכי גרסינן לה ברכה צפני עצמו שנאמר ביום השמיני שלח את העם ויבצרו את המלך (וסוכה שם) ברכה שהיו מכריזין לתפלת חיי המלך (יומא שם) מכריזין היו את המלך וזכר למטבת ביות (ר"ה שם). מי שלא חג. שלא הביא חגיגתו (ע"ר ט.) יום טוב האחרון. חוגג שמיני עצרת ואע"ג דרגל צפני עצמו הוא היו תשלומין לראשון (שם). תפשת מרובה לא תפשת. דיש להקשות תפוס את המועט (ערכין ז'). תפשת מרובת תפשת. דאי מקשה לך תפוס את המרובה אינו חולק על דכרין אלא מוסיף, כדכלל מרובה איכא מועט (שם) ובעיני' חולקין קלות. בארובה).

יח א ב מיי פ"א מהל' חגיגה הלכה ט ט:
יב ג ד מיי שם הלכה ז:
ה [מיי] פיי מהלכות תמידין ה"ה ה' יג]:
ו [מיי] פ"א מהל' חגיגה ה"ה ד פ"ב ה' יד]:

תורה אור השלם

1. שלוש פעמים בשנה יקראה כל ובדרך זאת פניו יקראוהו בפקודם אשר יבחר בחג המצות ובתג השבועות ובתג השבועות ולא יקראה את פניו יקראם: דברים טו טז

הגהות הב"ח

א) במשנה יום טובות שלו אחר השבת: (ג) גבי למאי הלכתי מבניה רחמנא. י"ב וליק למנח מג השבועות נמי לא כתביה רחמנא אלא לאפושי למג המלות דטעון ליה דאיכא למימר דאין היקס למחלה וכיון דלפתא הקיטא מחג המלות לגמרי מקשינן ליה אף דיש לה תשלומין כל ז"ה א) רש"י ד"ה אין כהן וכו' אחר שבת כדי שיצו הכל שאין היום: (ד) תוס' ד"ה בית שמאי וכו' אגב גררר דמיידי בחגיגה נסבא וכן משמע: (ה) ר"ה יום טובות וכו' תשלומין דראשון דכיון וכו' בשביל היום חזי קרינן ביה כדפי לעילי הס"ד: (ו) ד"ה יום טובות אחר וכו' ולא יתכן לומר כן דחגיגה וכו' אמרו להם ב"ש נדרים: (ז) ר"ה אין כהן גדול מתלבש וכו' דלישנא לא משמע הכי דהוא ליה היה רגיל כהן גדול ללבוש'ש כדי לעבוד בשביל וכו' בירושלמי דשיקרון וכו' ככליו ובא ומקריב וכו' נדרים ונדבות הוא מקריבן והולך כלי' ומפת אותן. נמחק: (ח) בא"ד תמיד של בין הערבים ובא ולך בלשבת פלהדרין רבי עוקבא בשם (ט) בא"ד תמנן ביומא כה"ג מקריב חלק בראש: (י) ד"ה פו"ר קש"י וכו' ר"ת במעריב שלו קורש ללינה ושלשים ידחס: (יא) בא"ד שיר פרש"י. י"ב כך הוא בפש"י דפרק לולב וערבה ד' מן ספ"א ופ"ק דר"ה דף ד' דנפשו: (יב) בא"ד שמתחיל ביום ראשון מומור ומסיים וכו' ורבי עוראל מנא שאומרים למנחם וכו' דניתקן לומר בבית הכנסת הס"ד: (מ) ד"ה תפשת את דמ"מ חשבון וכו' דלמדה מרובה וכו' יש סוף. י"ב ופ"ק דר"ה כתבו המוס' דהכא ליכא לפרש הכי דהא לא נצטר סוף דטפי משמעה לא לעי' רפ"ק דסוכה דף ה' ובמ"ש המוס' לשם:

רבינו חננאל

רב אשי אפילו תימא צדדין מותרין כל דלהדי גבה דרישא כגבה דמו. א"ר אלעזר א"ר ארשעיא מניין לעצרת שיש לה תשלומין כל שבעה ת"ל בתא המצות ובתא השבועות ובתא הסוכות כו'. פו"ר קש"ב. פירשנורו כבר למעלה.